

samlingen forblev ubesatte, da det ikke lykkedes de pågældende kandidater at opnå et sådant stemmetal fra begge racer, som forudsat i forfatningen. Vælgerne stemte således „efter farve“.

Den 14. december 1962 bekendtgjorde landets guvernør dannelsen af en koalitionsregering bestående af de to afrikanske partier UNIP og ANC. Kaunda (UNIP) blev udpeget til indenrigs- og socialminister, og Nkumbula (ANC) blev udpeget til undervisningsminister. Herudover blev fire andre ministre udpeget blandt forsamlingens medlemmer, nemlig to fra UNIP og to fra ANC.

I begyndelsen af december 1962 førte Kaunda og Nkumbula uformelle drøftelser i London med den britiske minister for centralafrikanske anliggender, R. A. Butler. Ved afslutningen af disse samtaler erklærede de to afrikanske ledere bl. a., at de havde stillet krav om en ny forfatning i overensstemmelse med de aspirationer, som Nordrhodesias befolkningsflertal nærrede med hensyn til snarlig opnåelse af selvstyre og uafhængighed, ligesom man krævede en omgående opløsning af føderationen.

Efter at Butler i december 1962 havde givet meddelelse om, at den britiske regering i princippet havde accepteret, at Nyasaland trådte ud af Føderationen, førtes der mellem ham og Kaunda og Nkumbula forhandlinger om en opløsning af føderationen mellem Nordrhodesia og Sydrhodesia. Den 1. april 1963 meddelte Butler i det britiske underhus, at ingen af territorierne kunne blive holdt inden for føderationen mod deres vilje, og at der med henblik på at nå til en afklaring af problemet vedrørende de tre territoriers indbyrdes relationer ville blive afholdt en konference i Victoria Falls i løbet af sommeren 1963.

Om forløbet heraf henvises til redegørelsen om Sydrhodesia¹⁾ samt til 4 nedenfor. Det bemærkes, at såvel Kaunda som Nkumbula efter konferencens afslutning udtrykte deres tilfredshed med resultatet. De fremsatte dog samtidig over for den britiske regering ønsker om en ny forfatning.

Efter forhandlinger med guvernøren og områdets politiske ledere i løbet af efteråret 1963 kunne en ny forfatning, som vil give

området fuldt indre selvstyre, offentliggøres i november 1963.

Efter den ny forfatning kommer det lovgivende råd til at bestå af 75 medlemmer, hvoraf 65 vælges af afrikanerne og 10 af den hvide befolkningsgruppe. Det udøvende råd erstattes af et kabinet under ledelse af en af guvernøren udnævnt premierminister og et antal ministre, som udnævnes af guvernøren efter indstilling fra premierministeren. Kabinetet er parlamentarisk ansvarligt over for den lovgivende forsamling. Guvernøren forbliver ansvarlig for udenrigsforhold og forsvar.

Det første valg til det lovgivende råd efter den ny forfatning vil finde sted i januar 1964. Det forventes, at valget vil blive en sejr for UNIP. Nordrhodesia vil derefter antagelig opnå fuld uafhængighed i efteråret 1964.

2. Nyasaland.

Nyasaland (eller som det kaldes af den lokale befolkning: Malawi) er beliggende umiddelbart nordøst for Nordrhodesia og grænser mod nord til Tanganyika, mod øst og syd til Mocambique. Landet har et areal på ca. 125.000 km². Befolkningen udgør ca. 2,9 mill., hvoraf ca. 9.000 er europæere.

Landet kom i 1891 under britisk herredømme og fik status som et protektorat med et vist selvstyre. I 1953 indgik området i Føderationen Rhodesia og Nyasaland. Indtil 1959 havde afrikanerne kun ringe indflydelse på administrationen, der blev varetaget af de britiske kolonimyndigheder. Fra afrikansk side blev der under ledelse af dr. Hasting Banda rejst krav om medindflydelse i administrationen; da disse krav ikke blev imødekommet, opstod der i marts 1959 omfattende uroligheder, hvorunder dr. Banda blev arresteret.

I april 1960 blev dr. Banda imidlertid sat på fri fod. I august måned samme år deltog han i en rundbordskonference i London, der resulterede i en forfatningsændring, hvorved afrikanerne kunne opnå den overvejende indflydelse i Nyasalands lovgivende råd samt få plads i det udøvende råd. Ved det første valg efter den nye forfatning opnåede dr. Bandas parti, Malawi Congress Party, absolut flertal i parlamentet og sik-

¹⁾ Ovenfor sp. 1431.